

Asia: VN/34515/2024

## **Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040**

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

**Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?**

2 kyllä, pääosin

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue korostaa, että tieteen vapauden edelläkävijyys edellyttää tieteen itseisarvon turvaamisen lisäksi vahvaa ja systemaattista vuoropuhelua tieteen ja yhteiskunnan muiden toimijoiden välillä. Kriittinen ajattelu, avoimuus ja tieteellinen riippumattomuus luovat perustan kestäväälle ja demokraattiselle yhteiskunnalle, mutta niiden rinnalla on tarpeen vahvistaa tutkittuun tietoon nojaavaa soveltavaa tutkimusta, joka vastaa yhteiskunnallisiin haasteisiin ja tukee päätöksentekoa sekä käytännön toimintaa. Hyvinvointialueet muodostavat merkittävän toimintaympäristön tutkimukselle, kehittämiselle ja innovaatioille, joissa korkeakoulu yhteisöjen ja julkisen sektorin kumppanuudet edistävät yhteiskunnan uudistumista, resilienssiä ja kestäväää kehitystä.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue katsoo, että toimenpidesuosituksia tulee täydentää vahvistamalla palvelujärjestelmän ja korkeakoulu yhteisöjen välistä rakenteellista vuoropuhelua sekä tutkittuun tietoon nojaavaa soveltavaa tutkimusta, joka tukee uudistumista, vaikuttavaa päätöksentekoa ja yhteiskunnan kestäväää kehitystä.

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

**Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?**

2 kyllä, pääosin

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue painottaa, että koulutuksen ja osaamisen kehittämistä tulee tarkastella eheänä oppimisen ja työelämän muodostamana kokonaisuutena, jossa yksilön koulutus- ja osaamispolku rakentuu joustavasti eri elämänvaiheissa. Toimiva ja kannustava koulutusjärjestelmä antaa vahvat valmiudet siirtyä opinnoista työelämään ja työelämästä edelleen osaamisen syventämiseen ja uudistamiseen. Koulutuksen, korkeakoulujen ja työelämän välinen yhteistyö on keskeinen edellytys sujuville siirtymille, osaamisen ajantasaisuudelle ja yhteiskunnan uudistumiskyvylle. Vastuu tulevaisuutta rakentavasta osaamisesta on jaettu, ja se edellyttää oppilaitoksilta, korkeakouluilta ja työelämältä yhteistä sitoutumista, ennakointia ja tiivistä vuoropuhelua. Osaamista ei tule tarkastella erillisinä koulutus- tai työelämäsiiloina, vaan jatkuvana, läpi elämän kulkevana kokonaisuutena, joka tukee yksilöiden hyvinvointia, työllisyyttä ja yhteiskunnan kestävästä kehitystä.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.**

Koulutustarjontaa kehitetään vahvistamalla oppilaitosten, korkeakoulujen ja työelämän yhteisvastuullista roolia osaamispolkujen rakentamisessa siten, että koulutus vastaa ennakoivasti työelämän ja palvelujärjestelmän muuttuviin osaamistarpeisiin ja tukee sujuvia siirtymiä opinnoista työelämään sekä työelämästä osaamisen jatkuvaan uudistamiseen.

**3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.**

**Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?**

3 vain osittain

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue katsoo, että yhteiskunnan uudistuminen edellyttää tieteellisen tutkimuksen lisäksi vahvaa soveltavan tutkimuksen, työelämän ja yritysten yhteiseen vuoropuheluun perustuvaa TKI-toimintaa. Uutta luova tutkimus saa vaikuttavuutensa, kun sille luodaan rakenteet ja toimintamallit, jotka mahdollistavat tutkittuun tietoon perustuvan yhteiskehittämisen ja sen systemaattisen hyödyntämisen yhteiskunnan ja elinkeinoelämän uudistumisessa. Tutkimusinfrastruktuurit ja TKI-ympäristöt tulee nähdä koko yhteiskuntaa palvelevina resursseina, joita hyödyntävät perustutkimuksen tekijöiden rinnalla myös julkisen sektorin, hyvinvointialueiden ja yritysten toimijat. Näin vahvistetaan tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta, osaamisen uudistumista ja tutkimuspohjaisten innovaatioiden syntyä Suomessa.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?  
Ovatko toimet oikeita?**

3 vain osittain

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.**

- Vahvistetaan tieteellisen tutkimuksen rinnalla soveltavaa, yhteiskunnan ja elinkeinoelämän tarpeista nousevaa tutkimusta siten, että tutkimustoiminta rakentuu aidossa vuoropuhelussa korkeakoulujen, julkisen sektorin, hyvinvointialueiden ja yritysten kesken.
- Kehitetään tutkimuksen vaikuttavuutta tukevia rakenteita ja toimintamalleja, jotka mahdollistavat tutkittuun tietoon perustuvan yhteiskehittämisen ja sen systemaattisen hyödyntämisen yhteiskunnan uudistumisessa, palvelujärjestelmien kehittämisessä ja tutkimuspohjaisten innovaatioiden synnyssä.
- Laajennetaan tutkimusinfrastruktuurien ja TKI-ympäristöjen käyttöä siten, että niitä voivat perustutkimuksen tekijöiden lisäksi tarjota, hyödyntää ja kehittää myös muut toimijat, mukaan lukien hyvinvointialueet, julkinen sektori ja yritykset.
- Edistetään pitkäjänteisiä, monitoimijaisia tutkimus- ja kokeiluympäristöjä, joissa tieteellinen tutkimus, työelämä ja yritystoiminta kohtaavat ja joissa tutkimus kytkeytyy tiiviisti yhteiskunnallisiin haasteisiin ja niiden ratkaisuihin.

**4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.**

**Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?**

3 vain osittain

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue katsoo, että visiossa ammattikorkeakoulujen rooli yhteiskunnan uudistajina ja uuden tiedon kehittäjinä näyttäytyy liian kapeana suhteessa niiden tosiasialliseen merkitykseen. Rohkea uudistuminen ja tulevaisuuden osaaminen rakentuvat korkeakoulutuksen, tieteellisen tutkimuksen ja työelämän tiiviissä vuorovaikutuksessa, jossa ammattikorkeakoulut, yliopistot ja tiedelaitokset toimivat toisiaan täydentävinä ja yhteistyöhön perustuvina tiedon ja osaamisen tuottajina. Ammattikorkeakoulujen työelämä- ja käytäntölähtöinen tutkimus on keskeinen osa myös tieteellistä uudistumista, jossa uutta tietoa, ratkaisuja ja toimintamalleja syntyy yhteisessä vuoropuhelussa julkisen sektorin, hyvinvointialueiden ja yritysten kanssa. Tutkimus ja innovaatiotoiminta eivät uusiudu siiloissa, vaan edellyttävät rakenteita, jotka tukevat monitoimijaisista yhteistyötä, yhteistä tiedonmuodostusta ja tutkimusinfrastruktuurien hyödyntämistä koko korkeakoulukentän ja yhteiskunnan tarpeisiin. Näin vahvistetaan sekä tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta että työelämän ja palvelujärjestelmien uudistumiskykyä.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?  
Ovatko toimet oikeita?**

3 vain osittain

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.**

- Vahvistetaan ammattikorkeakoulujen roolia tieteellisesti uudistavana ja soveltavaa tutkimusta kehittävänä osana kansallista tutkimusjärjestelmää siten, että niiden tutkimustoiminta toteutuu tiiviissä ja tasavertaisessa yhteistyössä yliopistojen, tiedelaitosten, työelämän ja yritysten kanssa.
- Tutkimusinfrastruktuurit ja TKI-ympäristöt avataan yhteiskunnallisiksi resursseiksi, joita voivat perustutkimuksen tekijöiden lisäksi tarjota, hyödyntää ja kehittää ammattikorkeakoulut, tiedelaitokset, julkinen sektori ja yritykset tutkimuksen vaikuttavuuden ja tutkimuspohjaisten innovaatioiden vahvistamiseksi.

## 5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

**Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?**

2 kyllä, pääosin

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue katsoo, että korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoituksen uudistamisessa vaikuttavuutta tulee tarkastella laaja-alaisesti siten, että rahoitus tukee myös soveltavaa, monitoimijaista ja yhteiskuntaa uudistavaa tutkimusta. Rahoitusinstrumenttien, laadunarvioinnin ja seurannan tulee tunnistaa ammattikorkeakoulujen, työelämän ja hyvinvointialueiden rooli tutkimuksen ja TKI-toiminnan aktiivisina toteuttajina sekä mahdollistaa tutkimuksen ja kehittämisen kytkeytyminen palvelujärjestelmien, työelämän ja päätöksenteon uudistamiseen.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?  
Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

**Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.**

- Kehitetään rakenteita ja rahoitusmalleja, jotka tukevat monitoimijaista tutkimusta ja yhteistä tiedonmuodostusta, jossa tieteellinen tutkimus, soveltava tutkimus ja työelämän uudistaminen kytkeytyvät toisiinsa osana yhteiskunnan ja palvelujärjestelmien uudistumista.
- Laadunarvioinnin ja vaikuttavuuden seurannan uudistamisessa hyödynnetään vastuullisen arvioinnin periaatteita ja monimuotoisia mittareita siten, että myös soveltava tutkimus, yhteiskehittäminen ja tutkimustulosten hyödyntäminen julkisissa palveluissa ja päätöksenteossa tunnistetaan ja arvotetaan osana korkeakoulujen rahoitusta.

## Vision tavoitteiden ja toimenpidesuosituksen kokonaisuus

### **6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosituskokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue katsoo, että vision tavoitteet ja toimenpidesuositukset muodostavat pääosin johdonmukaisen kokonaisuuden, mutta niiden toimeenpanosta puuttuu osin riittävän selkeä ja rohkea näkemys tutkimuksen, koulutuksen ja työelämän yhteisestä uudistumisdynamiikasta. Erityisesti soveltavan, monitoimijaisen ja yhteiskehittämiseen perustuvan tutkimuksen sekä ammattikorkeakoulujen, hyvinvointialueiden ja muiden julkisten toimijoiden roolia uuden tiedon ja osaamisen aktiivisina tuottajina tulisi vahvistaa. Osa-alueiden poispriorisoinnin sijaan vision vaikuttavuutta parantaisi se, että yhteiskunnallinen vaikuttavuus, työelämän ja palvelujärjestelmien uudistuminen nostetaan nykyistä selkeämmin läpileikkaaviksi painotuksiksi.

## Vision kokonaisuus ja muut osiot

### **7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen**

-

### **8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena**

-

### **9. Muut kommentit**

-

Talvitie Maija  
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue - Mikko Hokkanen, Konsernipalvelujen  
toimialajohtaja